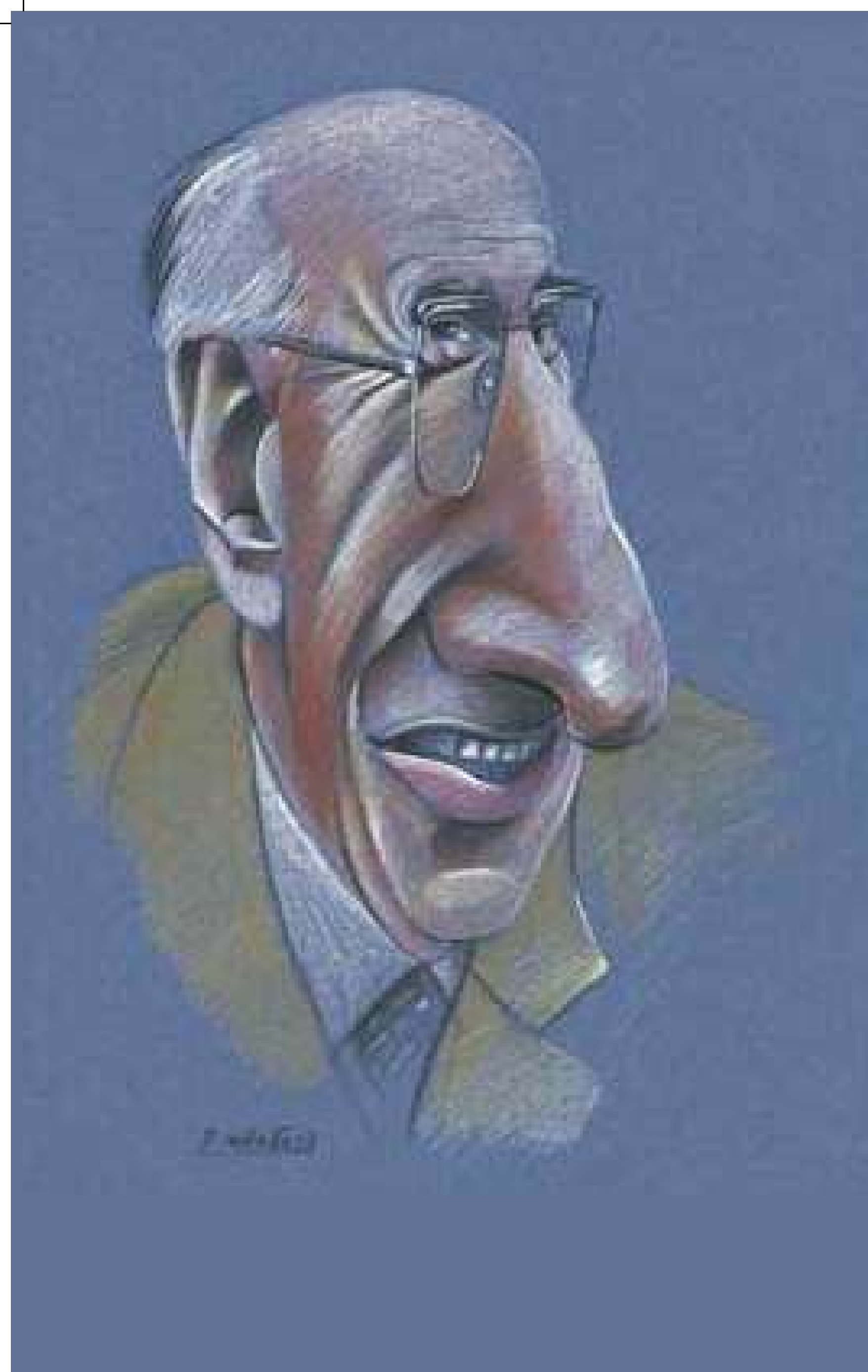

*"La vida es un destello
entre dos eternidades".*

L.A. Santaló

1911-1927

Lluís Antoni Santaló Sors neix a Girona el 9 d'octubre de 1911.

Estudia batxillerat al centre on, entre 1909 i 1917, és docent Josep Estalella.

En acabar el batxillerat, es trasllada Madrid per estudiar matemàtiques. S'allotja a la Residència de Estudiantes, gaudint de llibertat i d'un bon ambient intel·lectual.

A la facultat té com a docents els professors Julio Rey Pastor, amb el que es relaciona al Laboratorio Matemático, i Esteve Terrades. Durant aquest temps col·labora a la *Gaceta Matemática*, activitat que enriqueix la seva capacitat d'escriure.

1934

Es llicencia en Ciencias Exactas per la Universidad de Madrid i comença a treballar com a docent al Instituto Lope de Vega de la mateixa ciutat i com a professor auxiliar d'Anàlisi Infinitesimal a la Universidad.

J. Rey Pastor i E. Terrades li suggereixen que vagi a a estudiar a Hamburg. Allà, Wilhelm Blaschke l'introdueix en el camp de la geometria integral, recollint els "resultats en una sèrie d'articles numerats amb el títol comú d'*Integral Geometrie* ... , dels quals el número 5 és de Santaló.

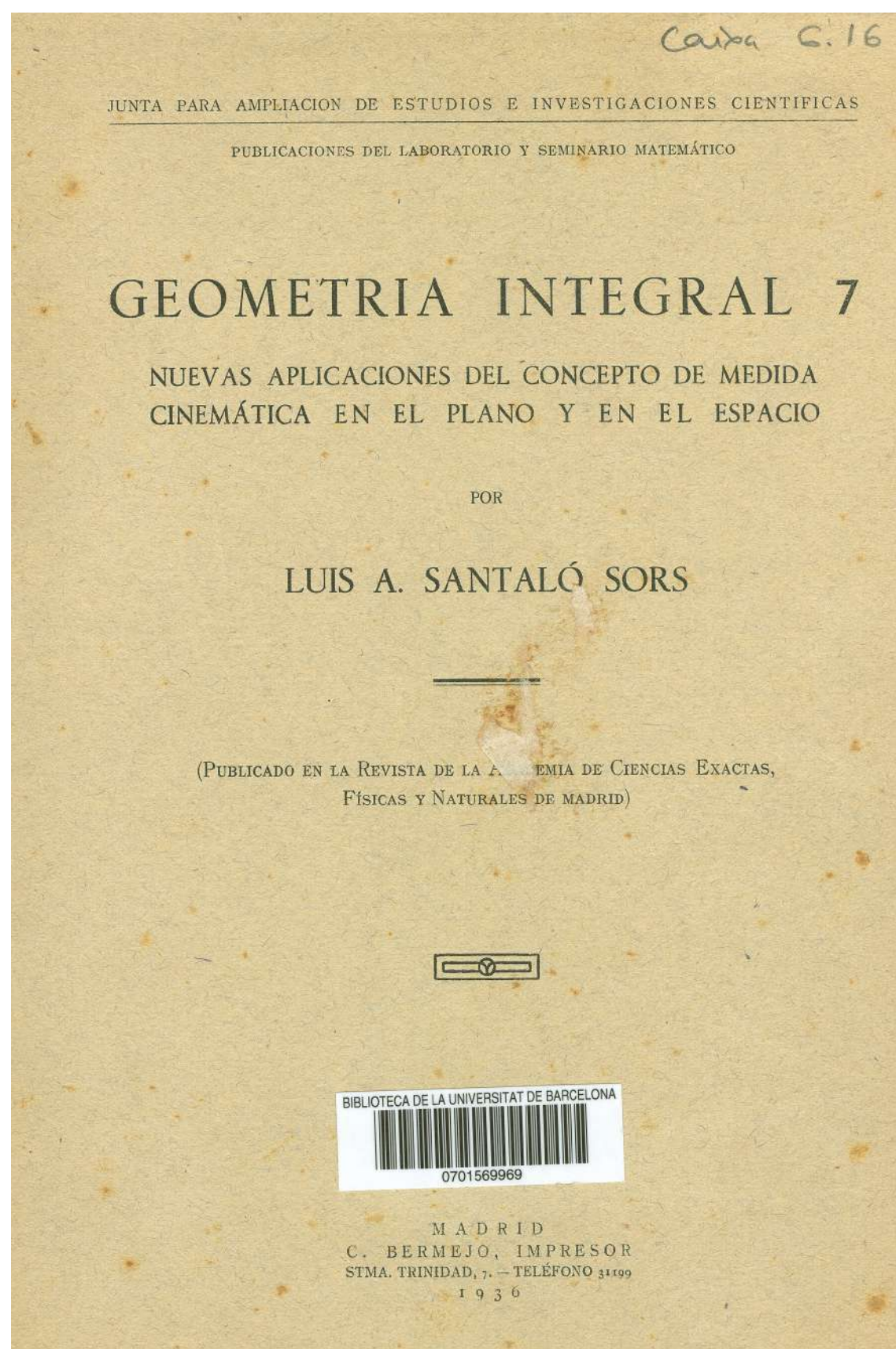
Julio rey Pastor

Esteve Terrades

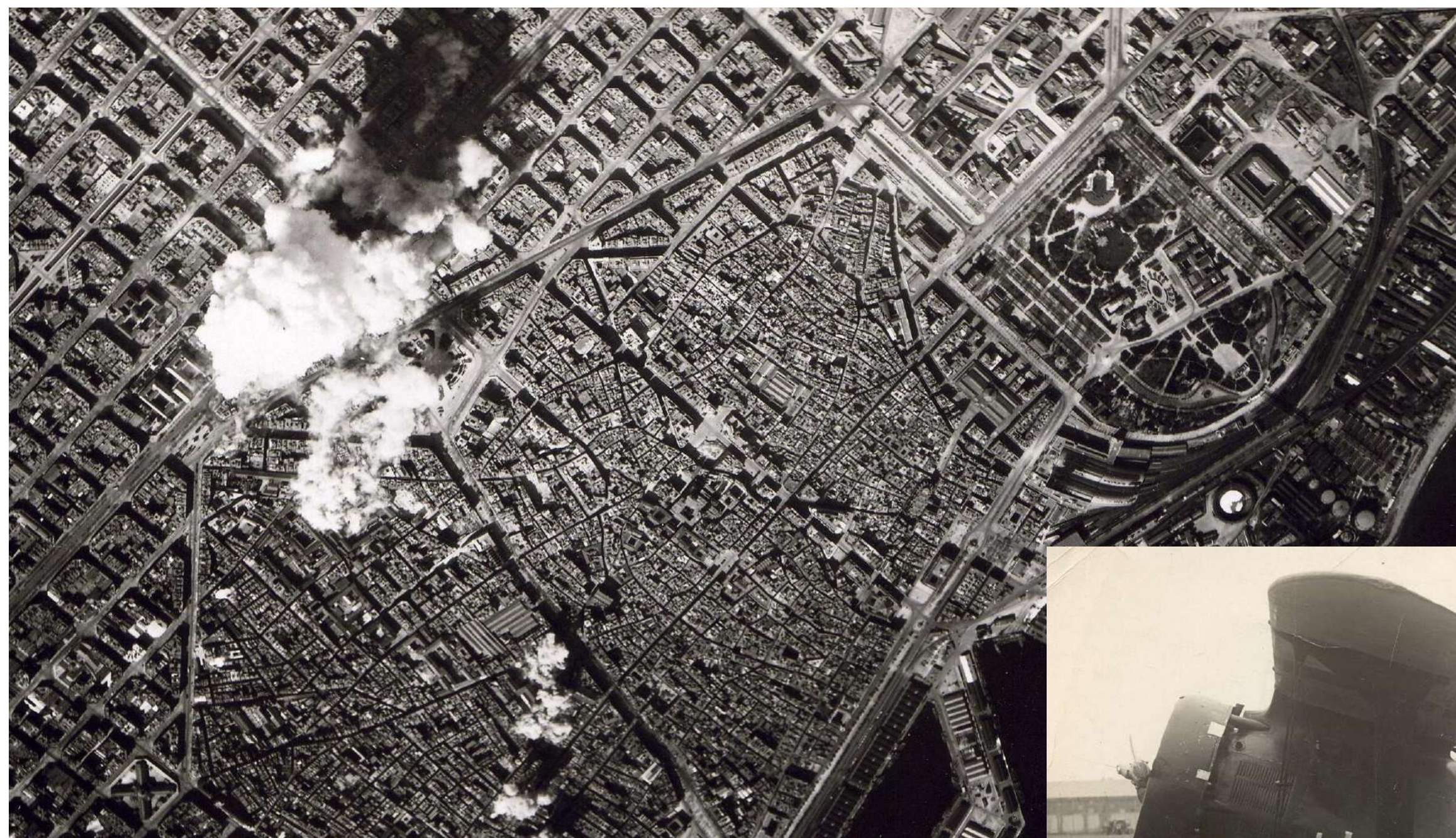

Wilhelm Blaschke

1936

Es doctora a Madrid amb la tesi, *Nuevas aplicaciones del concepto de medida cinética en el plano y en el espacio*, publicant-la el mateix any.

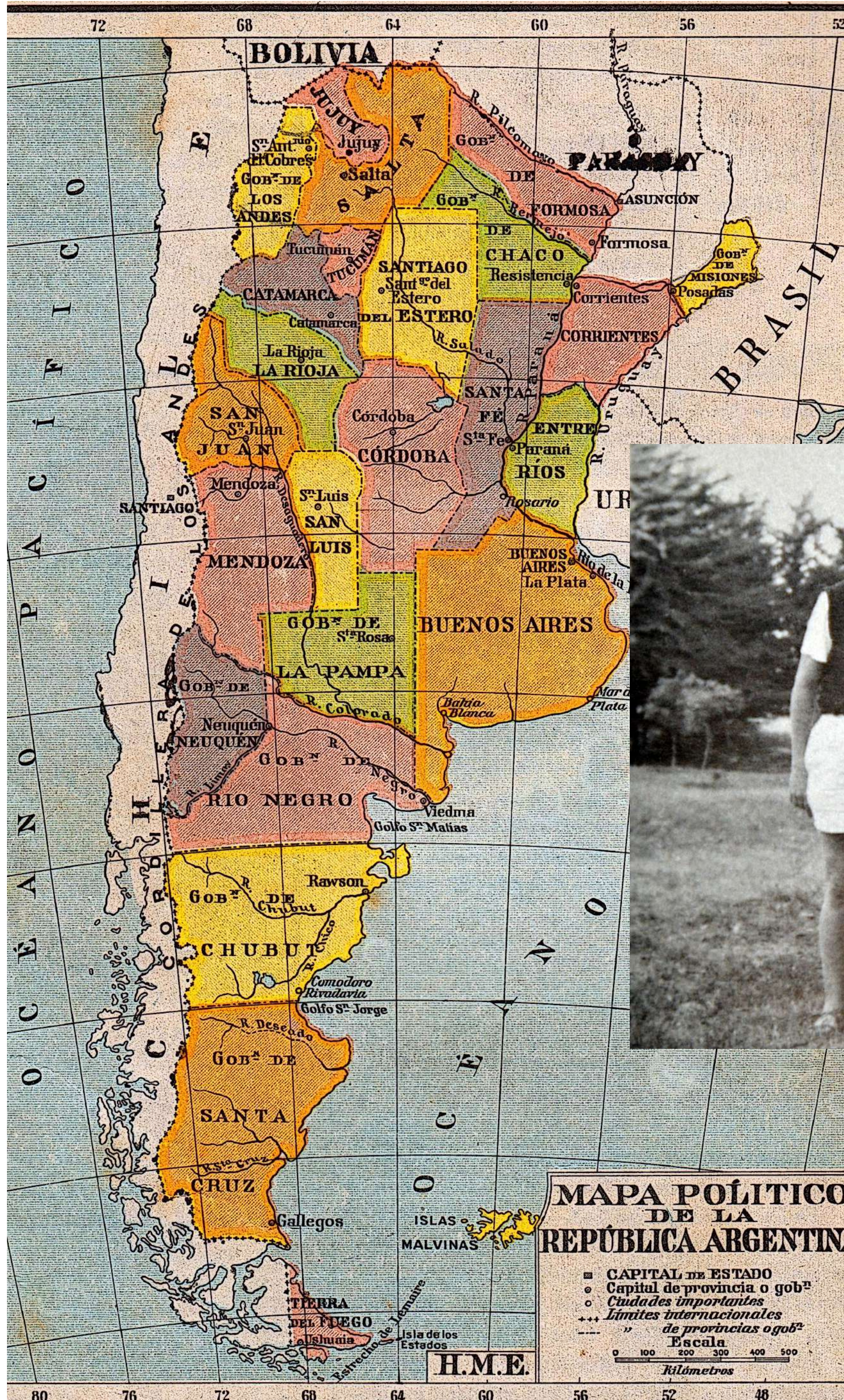
Començada la Guerra civil ha d'abandonar l'activitat docent per retornar a Girona i incorporar-se a l'aviació republicana, fet que li fa prendre interès pel tema, del que més tard publicarà diverses obres.

1939

El resultat de la guerra el porta a demanar asil a França on és ingressat al camp de concentració d'Argelers, del que aconsegueix escapar i anar a Cotlliure. Demana ajuda a Rey Pastor i a Blaschke. Santaló escriu a Elie Cartan que, alertat per Blaschke, convida Santaló a donar unes conferències a París. Allà és detingut i empresonat, però Cartan torna a intervenir perquè l'alliberin.

Les conferències es fan els dies 25, 28 i 30 de març de 1939, a l'Amfiteatre Darboux de l'Institut Poincaré, i tracten sobre la geometria integral i les probabilitats geomètriques.

Santaló amb Pi Calleja i famílies

Amb l'inici de la II Guerra Mundial, Santaló s'exilia a l'Argentina, on és rebut per Manuel Balanzat, amic de Rey Pastor i amb el qué, més tard, compartirà autoria en alguna de les seves obres.

Santaló també coincideix amb altres matemàtics com Pere Pi Calleja. L'arribada del rellevant grup de matemàtics fa que es produexi un tomb molt important per a les matemàtiques, creant una escola matemàtica pròpiament argentina.

1942 Buenos Aires, fotografia amb motiu de la visita a Argentina del professor Georges D. Birkhoff.

1945 Santaló donant una conferència a Montevideo (Uruguai).

1940 Rey Pastor assistin a un seminari del Prof. Santaló a Buenos Aires.

Rey Pastor li aconsegueix una plaça a la Universidad Nacional del Litoral, a Rosario, on al 1940 es crea l'Instituto de Matemática, amb Beppo Levi de director i Santaló de sotsdirector fins el 1948. Al desembre del mateix any es crea la revista *Mathematicae Notae*, en la que Santaló forma part del consell de redacció i on va publicar una trentena d'articles al llarg de la seva carrera.

CRONICA

PRIMERAS JORNADAS MATEMATICAS ARGENTINAS

En junio pasado, un numeroso grupo de matemáticos de Buenos Aires y La Plata se reunió con el fin de cambiar ideas para propender a una mayor vinculación entre los cultores de esa ciencia que actúan en la Argentina y se resolvió, después de haber consultado a los colegas del interior, realizar las Primeras Jornadas Matemáticas Argentinas.

A tal efecto se resolvió enviar una invitación a participar en las Jornadas a todos los matemáticos que actúan en el país, sin exclusión alguna, suscripta por el Dr. Duraffona y Vedia, Jefe del Departamento de Matemáticos de la Universidad de La Plata, Dr. Beppo Levi, Director del Instituto de Matemática de la Universidad Nacional del Litoral, Dr. Pedro Pi Calleja, Representante de la Universidad de Cuyo, Ing^o Emilio Rebuelto, Director del Seminario Claro C. Dassen de la Sociedad Científica Argentina, Dr. Julio Rey Pastor, Director del Instituto Matemática de la Universidad de Buenos Aires, Dr. Alejandro Terracini, de la Universidad de Tucumán.

En esa invitación se expresaba la esencial finalidad perseguida en los siguientes términos:

“Los Directores de los Institutos Matemáticos del país y los profesores que suscriben, después de haber compulsado el sentimiento ambiente respecto de la realidad científica argentina, que como resultado de las actividades mundiales hondamente perturbadas por la guerra, se ve en la necesidad impostergable de vigorizarse a sí misma y de encarar su organización para ponerse a la altura de lo que las circunstancias exigen, han coincidido en la necesidad de realizar las Primeras Jornadas Matemáticas Argentinas.

“Durante muchos años los distintos estudiosos de las ciencias matemáticas han actuado separadamente en nuestro país impidiendo este aislamiento la obtención del máximo rendimiento en la actividad en que todos estamos empeñados. Consideramos llegada la hora de superar tal estado de cosas. Las nuevas generaciones que se están acercando a nuestros Institutos nos imponen el deber de encarar claramente estos problemas y hacer los máximos esfuerzos para consolidar una efectiva unión de los matemáticos de la Argentina y para estructurar una organización que en el futuro impulse el progreso de la ciencia matemática.

“Las Primeras Jornadas Matemáticas Argentinas se realizarán en Buenos Aires y La Plata los días 27, 28 y 29 de Julio de 1945, de acuerdo al siguiente programa:

- 1) Trabajos científicos. Presentación y discusión.
- 2) Agrupación de todos los matemáticos de la Argentina e iniciativas respecto a la organización de grupos de estudio.
- 3) Preparación de un futuro Congreso de Matemáticas, Física y Astronomía.

Participa a las *Primeras Jornadas Matemáticas Argentinas*, celebradas a Buenos Aires i La Plata entre el 27 i el 29 de juliol de 1945, i hi presenta la comunicació, *Superficies cuyas curvas D son geodésicas o trayectorias isogonales de las líneas de curvatura*.

Contrau matrimoni amb Hilda Rossi

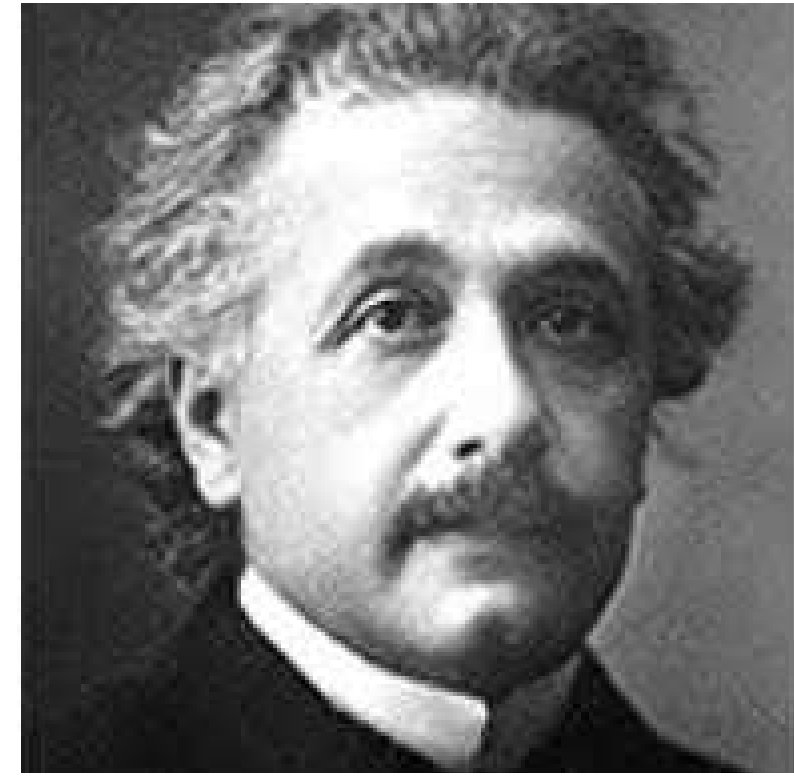
1947

Neix la primera filla

1948-1949

Li concedeixen una beca de la Fundació Guggenheim en reconeixement a les seves investigacions. Per aquest motiu es trasllada a Princeton, treballant a l'Institut d'Estudis Avançats, on coincideix amb Einstein.

1949-1956

És contractat com a professor a la Facultad de Ciencias Físicomatemáticas de la Universidad Nacional de La Plata.

Durant aquest període participa en nombroses jornades, col·loquis i sessions científiques que es desenvolupen a Amèrica Llatina, així com també comença a dirigir les primeres tesis.

A bord del "Yapeyu" en viatge al Congreso de Matemáticos de Amsterdam al 1954

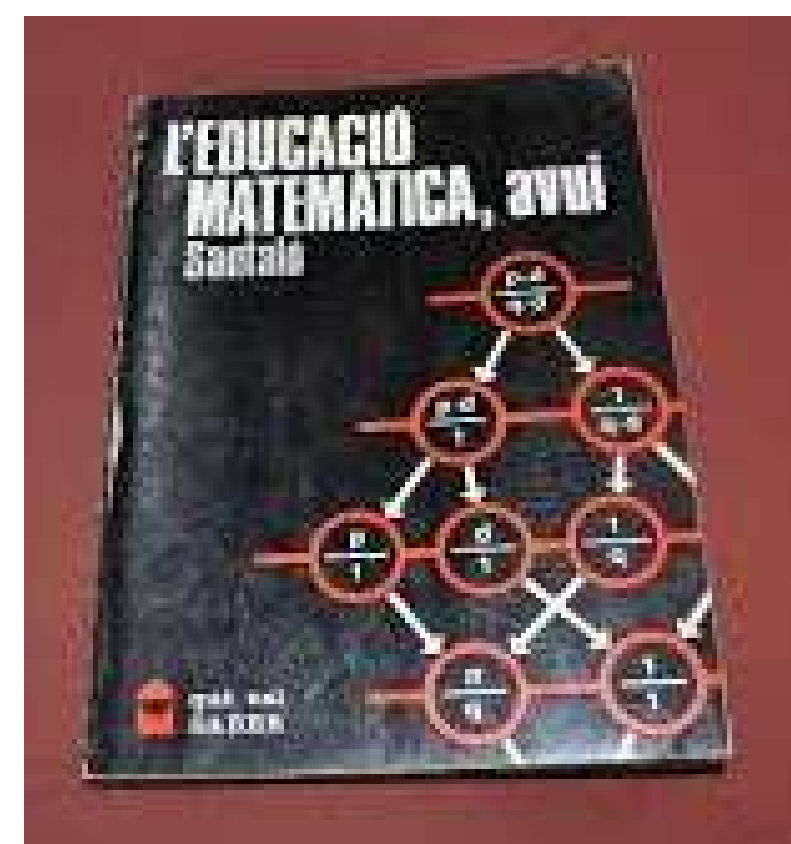
1960-1990

Juntament amb d'altres especialistes, redacta un informe sobre la formació del professorat de matemàtiques, informe que és presentat i discutit a la *Primera conferencia Interamericana sobre educación matemática*, que se celebra al 1961 a Bogotá.

Participa a la taula rodona sobre Julio Rey Pastor, organitzada el 20 d'agost de 1988, amb motiu del centenari del seu naixement.

Al 1990 rep un homenatge de la Unesco per haver dedicat tota la seva vida a crear escola i contribuir al desenvolupament i a la difusió de les matemàtiques a Amèrica Llatina.

Al 1975 l'editorial Teide publica l'obra *L'educació matemàtica, avui*, que reuneix moltes de les seves idees sobre pedagogia. Amb motiu de la seva jubilació, al 1976 la Unión Matemática Argentina li dedica un volum de la seva revista.

Taula rodona sobre Julio Rey Pastor amb els Doctors Alberto Calderón, Mischa Cotlar i Lluís Santaló.

Caricatura de Julio Rey Pastor publicada a la Revista del Centro de Estudiantes de Ingeniería, 1917.

A l'any 2000 es crea la Càtedra Lluís A. Santaló a la Universitat de Girona.

En 2002 se celebren els actes d'homenatge organitzats, per una banda, per l'Academia de Ciencias Exactas, Físicas y Naturales de Argentina a Buenos Aires, i d'altra, per la Càtedra Lluís Santaló d'Aplicacions Matemàtiques de la Universitat de Girona.

El 22 de novembre de 2001, Lluís A. Santaló Sors mor a la ciutat de Buenos Aires.

Premis i reconeixements més destacats

1954 Premi Nacional de Cultura d'Argentina.

1955 Acadèmic de la Real Academia de Ciencias Exactas, Físicas y Naturales de Madrid.

1970 Acadèmic de la Reial Acadèmiade Ciències i Arts de Barcelona.

1977 Doctor honoris causa per la Universitat Politècnica de Catalunya.

1983 Premi Príncipe de Asturias de Investigación y Técnica de la Fundación Príncipe de Asturias.

1986 Doctor Honoris causa per la Universitat Autònoma de Barcelona.

1990 Acte d'homenatge de la Unesco a Lima per haver dedicat tota la seva vida a crear escola i contribuir al desenvolupament i a la difusió de la Matemàtica a Amèrica Llatina.

1992 Doctor Honoris causa per la Universidad de Buenos Aires.

1994 Medalla de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya.